

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Постановление на Министерския съвет за откриване на институти в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“
За включване в оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.07.2018 г. – 31.12.2018 г.	Дата: 12.12.2018 г.
Контакт за въпроси: Яна Йотова	Телефон: 02 9217 641

1. Дефиниране на проблема:

Настоящата частична предварителна оценка на въздействието на Постановление на Министерския съвет за откриване на институти в структурата на Софийския университет „Свети Климент Охридски“ (за кратко - Постановление) е извършена в подкрепа на съвместните усилия на Министерството на образованието и науката и заинтересованите страни за създаването на модерна, ефективна и постоянно развиваща се система за висше образование.

Предложението за откриване на два института - Югоизточноевропейски институт по право, икономика и интелектуална собственост и Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“, е въз основа на Решения на Академичния съвет на Софийския университет „Свети Климент Охридски“ (СУ „Св. Климент Охридски“) (протоколи № 13/11.07.2018 г. и № 15/26.09.2018 г.) и мотивирани писма на ректора на висшето училище за необходимостта от създаването им.

Откриването на два института в структурата на СУ „Св. Климент Охридски“ е обусловено от следните обстоятелства:

- посредством функционирането на Югоизточноевропейския институт по право, икономика и интелектуална собственост се очаква да се извършва дългосрочна научноизследователска дейност с национално и международно значение чрез обединяване усилията на преподаватели от различни научни специалности и факултети на Софийския университет за развитието на науката в областта на правото, икономиката и интелектуалната собственост;
- необходимостта от откриването на Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“ се свързва с огромната значимост на интердисциплинарната научноизследователска и иновационна дейност в областта на големи данни и изкуствен интелект съвместно с правителствени организации, индустрия и предприемачи.

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Въпреки постиженията на СУ „Св. Климент Охридски“ за осигуряване на достъпно и качествено висше образование съществува необходимост от усъвършенстване на условията за това, СУ „Св. Климент Охридски“ все по-осезаемо да се утвърждава като образец на научно-изследователска и преподавателска работа с широко културно и обществено значение.

В основата на мотивацията за приемане на Постановлението е стремежът на СУ „Св. Климент Охридски“ да има все по-значима роля в проектирането и провеждането на политики с национално, регионално и международно значение.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.)

Наличната структура на СУ „Св. Климент Охридски“ не съдържа достатъчно богат потенциал за:

- оптимизиране на условията за осъществяване на дългосрочна научноизследователска дейност с национално и международно значение чрез обединяване усилията на преподаватели от различни научни специалности и

факултети на Софийския университет за развитието на науката в областта на правото, икономиката и интелектуалната собственост.

- оптимизиране на условията за осъществяване на интердисциплинарната научноизследователска и иновационна дейност в областта на големи данни и изкуствен интелект съвместно с правителствени организации, индустрия и предприемачи.

Идентифицираният проблем е възможно да се реши единствено чрез приемане на Постановлението.

1.3.Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях.

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт. В резултат на анализа на изпълнението на политиките се налага изводът, че от гледна точка на осъществяване на стратегическите цели на СУ „Св. Климент Охридски“ е необходимо откриване на двата горепосочени института в структурата на СУ „Св. Климент Охридски“.

2. Цели:

Откриването на двата института в структурата на СУ „Св. Климент Охридски“ ще допринесе за осъществяването на стратегическата визия на висшето училище като израз на стремежа му да утвърждава своята роля на основен национален висш образователен, научно-изследователски, културен и информационен център с високо международно признание.

Промяната, която ще се осъществи чрез приемането на Постановлението, следва да доведе до оптимизиране на условията в СУ „Св. Климент Охридски“ за осъществяването на неговата мисия, в конкретика:

- да се утвърждава като образец на научно-изследователска и преподавателска работа с широко културно и обществено значение;
- да допринесе решително за българското участие в световното развитие на науката и образованието.

Същевременно с това се очаква действието на Постановлението да създаде по-благоприятни условия за постигане на целите, заложи в действащата стратегическа

рамка на висшето образование и за превръщането на България в силен и привлекателен регионален център за модерно висше образование с европейски профил, атрактивен за студенти от Европа и света. Очаква се Постановлението да допринесе и за постигане на целта, заложена в Националната стратегия за научни изследвания в Република България 2020 - развитието на науката в България за превръщането ѝ във фактор за развитието на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности.

Предложението на ръководството на СУ „Св. Климент Охридски“ за откриване на двата института в структурата на университета е в съответствие с нормативно установените изисквания на Закона за висшето образование.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Приемането и действието на Постановлението засяга широк кръг заинтересовани страни, върху които нормативният акт ще има въздействие:

1. във връзка с Югоизточноевропейски институт по право, икономика и интелектуална собственост, пряка заинтересована страна са преподаватели от различни научни специалности и факултети на Софийския университет. Косвено влияние Постановлението ще окаже върху студентите и докторантите, обучавани от посочените преподаватели (макар и извън рамките на посочения институт), както и по отношение на други заинтересовани страни: публични институции, бизнес, научни организации, граждански организации.

2. във връзка с Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“ пряка заинтересована страна са преподаватели, участващи в научноизследователска и иновационна дейност в областта на големи данни и изкуствен интелект. Косвено влияние Постановлението ще окаже и върху студентите и докторантите, обучавани от тях, както и по отношение на други заинтересовани страни: публични институции, бизнес, научни организации, граждански организации.

4. Варианти на действие:

Във връзка с необходимостта от откриване на двата института в структурата на СУ „Св. Климент Охридски“ са идентифицирани следните варианти на действие:

Вариант 0 – да не се прави нищо (без действие; нулев вариант)

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса

Вариант 0. При нулевия вариант се изхожда от позицията, че идентифицираният проблем би се саморазрешил без каквато и да е регулативна намеса. Ако не се предприемат никакви действия, предвид съществуващата към момента структура на СУ „Св. Климент Охридски“ (без двата горепосочени института) няма да са налице по-оптимизирани условия за осъществяването на стратегическата визия на висшето училище като израз на стремежа му да утвърждава своята роля на основен национален висш образователен, научно-изследователски, културен и информационен център с високо международно признание.

Не са налице субективни и обективни данни, които индикират, че проблемът може да се разреши без предприемане на никакви действия. Поради гореизложеното вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен и е необходимо да се отхвърли.

1. **Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса.** Приемането и прилагането на Постановлението ще подпомогнат създаването на благоприятни условия за постигане на стратегическата визия и за осъществяване на мисията на СУ „Св. Климент Охридски“. В Постановлението се предвижда създаването съответно на:
- Югоизточноевропейски институт по право, икономика и интелектуална собственост;
 - Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“.

В Югоизточноевропейския институт по право, икономика и интелектуална собственост се предвижда да се извършва дългосрочна научноизследователска дейност чрез обединяване усилията на преподаватели от различни научни специалности и факултети на Софийския университет за развитието на науката в областта на правото, икономиката и интелектуалната собственост. Създаването на посочения институт ще позволи провеждането на научноизследователска дейност с национално и международно значение по проекти и програми. В института не се предвижда обучение на студенти по специалности от акредитирани професионални направления във висшето училище.

Предложението за откриването на посочения институт е във връзка с чл. 25, ал. 2 и чл. 26б, ал. 1 от Закона за висшето образование, като се предвижда институтът да

обединява академичен състав от Юридическия факултет, Стопанския факултет и други звена на висшето училище за дългосрочна научноизследователска дейност.

В допълнение, в изпълнение на чл. 26б, ал. 4 от Закона за висшето образование Академичният съвет на университета е приел Правилник за устройството и дейността на Югоизточноевропейския институт по право, икономика и интелектуална собственост.

Институтът „Големи данни в полза на интелигентно общество“ се създава с цел развиване на интердисциплинарна научноизследователска и иновационна дейност в областта на големи данни и изкуствен интелект съвместно с правителствени организации, индустрия и предприемачи. Предвидено е в посочения институт да работят най-малко 15 души в четири структурни звена: секция „Анализ на големи данни“, секция „Интегриране на големи данни“, секция „Визуализация на големи данни“ и секция „Методологии и технологии за големи данни“.

В допълнение, в изпълнение на чл. 26б, ал. 4 от посочения закон Академичният съвет на висшето училище е приел Правилник за устройството и дейността на Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“.

Поради изложеното дотук вариант 1 – предприемане на законодателни мерки, следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия:

При вариант 0 - запазването на наличната към момента структура на СУ „Св. Климент Охридски“ (без двата горепосочени института) създава предпоставки за недостатъчно оптимизирани условия за осъществяването на стратегическата визия на висшето училище, както следва:

Ако не се открие Югоизточноевропейски институт по право, икономика и интелектуална собственост, няма да са налице достатъчно оптимизирани условия за:

1. извършване на дългосрочна научноизследователска дейност в национален и международен план чрез обединяване усилията на преподаватели от различни научни

специалности и факултети на Софийския университет за развитието на науката в областта на правото, икономиката и интелектуалната собственост;

2. насърчаване изготвянето на съвместни изследователски проекти с чуждестранни партньори.

В тази връзка няма да са налице и по-благоприятни възможности да се повишат обемът и качеството на научните разработки, включително чрез създаване на нови научни знания и научно-приложими продукти. Това ще окаже негативно въздействие относно професионалното развитие и усъвършенстване на преподавателите от Юридическия факултет, Стопанския факултет и други звена на висшето училище, които биха се включили в дейността на посочения институт. Негативни въздействия се очакват и относно студентите и докторантите, обучавани от тях (макар и извън рамките на посочения институт), както и по отношение на други заинтересовани страни: публични институции, бизнес, научни организации, граждански организации (като потребители на практически приложими научни продукти) и др.

Ако не се открие Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“ няма да са налице достатъчно оптимизирани условия за развиване на интердисциплинарна научноизследователска и иновационна дейност в областта на големи данни и изкуствен интелект съвместно с правителствени организации, индустрия и предприемачи.

В тази връзка няма да са налице и достатъчно богати възможности за създаване на цялостна научноизследователска среда и стимулиращи възможности за осъществяване на научна дейност и предоставяне на услуги, отговарящи на потребностите на обществото, както и за разширяване и укрепване на връзките на университета с бизнеса и индустрията чрез трансфер на технологии и научни резултати. Негативно влияние се очаква относно професионалното развитие на преподавателите, които биха участвали в научноизследователска и иновационна дейност в областта на големи данни и изкуствен интелект. Косвени негативни въздействия се предвиждат и относно върху студентите и докторантите, обучавани от тях, както и по отношение на други заинтересовани страни: публични институции, бизнес, научни организации, граждански организации.

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса. При проучванията и анализите в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието

не са идентифицирани очаквани негативни ефекти в икономически и социален план при предприемане на регулаторна намеса (приемане на Постановлението).

6. Положителни въздействия:

При вариант 0 - непредприемане на действия - не се очакват положителни въздействия. Наличната към момента структура на СУ „Св. Климент Охридски“ (без двата горепосочени института) не създава достатъчно оптимизирани условия за осъществяването на стратегическата визия на висшето училище.

При вариант 1 – регулативна намеса, приемането и прилагането на Постановлението ще окажат позитивно въздействие в социален и икономически план, както следва:

Ако се открие Югоизточноевропейски институт по право, икономика и интелектуална собственост, ще се оптимизират условията за:

1. извършване на дългосрочна научноизследователска дейност в национален и международен план чрез обединяване усилията на преподаватели от различни научни специалности и факултети на Софийския университет за развитието на науката в областта на правото, икономиката и интелектуалната собственост;
2. насърчаване изготвянето на съвместни изследователски проекти с чуждестранни партньори.

В тази връзка ще се разширят и възможностите за повишаване обема и качеството на научните разработки, включително чрез създаване на нови научни знания и научно-приложими продукти. Това ще окаже позитивни влияния относно професионалното развитие и усъвършенстване на преподавателите от Юридическия факултет, Стопанския факултет и от други звена на висшето училище, които биха се включили в дейността на посочения институт. Положителни ефекти се очакват и относно студентите и докторантите, обучавани от тях (макар и извън рамките на посочения институт), както и по отношение на други заинтересовани страни: публични институции, бизнес, научни организации, граждански организации (като потребители на практически приложими научни продукти) и др.

Ако се открие Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“ ще се оптимизират условията за развиване на интердисциплинарна научноизследователска и

иновационна дейност в областта на големи данни и изкуствен интелект съвместно с правителствени организации, индустрия и предприемачи.

В тази връзка ще се разкрият и богати възможности за създаване на цялостна научноизследователска среда и стимулиращи възможности за осъществяване на научна дейност и предоставяне на услуги, отговарящи на потребностите на обществото, както и за разширяване и укрепване на връзките на университета с бизнеса и индустрията чрез трансфер на технологии и научни резултати. Позитивни въздействия се очакват относно професионалното развитие на преподавателите, които биха участвали в научноизследователска и иновационна дейност в областта на големи данни и изкуствен интелект. Непреки позитивни въздействия се предвиждат и относно студентите и докторантите, обучавани от тях, както и по отношение на други заинтересовани страни: публични институции, бизнес, научни организации, граждански организации.

7. Потенциални рискове:

При извършените проучвания и анализи в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани рискове от приемането на Постановлението, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

Приемането и действието на Постановлението няма ефект върху административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Приемането и действието на Постановлението не са свързани с нови регулаторни режими и не засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Приемането и действието на Постановлението не са свързани със създаването на нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Постановлението няма ефект върху малките и средните предприятия.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

Проектът на Постановление не изисква цялостна оценка на въздействието и обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

12. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Приемането на Постановлението не произтича от правото на Европейския съюз.

13. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност:

X

АНГЕЛИНА ЛАМБРЕВА
ДИРЕКТОР

В настоящата частична предварителна оценка на въздействието са извършени промени спрямо препоръките в становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ от специализираната администрация на Министерския съвет.